

Sammanträde torsdag 17 december 2015 klockan 17:30-19:50

Husby Träff, Edvard Griegsgången 16, Husby centrum

Ledamöter

Mia Päärni (S), ordförande
Benjamin Dousa (M), vice ordförande
Elvir Kazinic (S)
Kerstin Aggefors (S) § 10 jäv
Staffan Svärd (S)
Demba Bah (MP)
Ahmet Music (MP) §§ 5-26
Sten Collander (M) § 10 jäv
Tatjana Kovacic (M)
Kerstin Thuvfesson (M)
Burhan Yildiz (L)

Ersättare

Galina Monsalves-Leal (S) §§ 1-9, 11-26
Estanislao Mboro (S)
Soma Amin (S)
Hugh Sindi (S)
Abdisalam Hussein (MP) §§ 5-26
Kahin Ahmed (M) §§ 5-9, 11-26
Amela de la Cruz (L)
Sofia Tahko (KD)

Tjänstgörande ersättare

Anki Erdmann (V) för Leo Ahmed (V), Basit Choudhury (M) för Mats Rydelius (M)
Abdisalam Hussein (MP) för Ahmet Music (MP) §§ 1-4, Galina Monsalves-Leal (S)
för Kerstin Aggefors (S) § 10 och Kahin Ahmed (M) för Sten Collander (M) § 10.

Tjänstemän

Slutet sammanträde §§ 1-4: Stadsdelsdirektör Patrik Derk, VO-chef Kerstin Alnervik §§ 1-3, biträdande enhetschef Malin Jakobsson § 3, VO-chef Ulrika Axelsson § 4, nämndsekreterare Tove Nilsson, nämndsekreterare Gunilla Schedin.

Öppet sammanträde §§ 5-26: Stadsdelsdirektör Patrik Derk, administrativ chef Verner Stadthagen, avdelningschef Gunnar Hörnfeldt, VO-chef Ulrika Axelsson, VO-chef Gunilla Davidsson, VO-chef Kerstin Alnervik, VO-chef Susanne Tengberg, kanslichef Johan Hernman, demokratisamordnare Love Hägerstrand, registrator Monica Holst, nämndsekreterare Gunilla Schedin och nämndsekreterare Tove Nilsson.

Personalföreträdare

Öppet sammanträde §§ 5-26: Riitta Eddib, Kommunal, Zubeyde Arslanerkekoglu, Vision, Peace Rydström, Lärarförbundet samt David Hellberg, Saco.

Utses att justera

Ordföranden Mia Päärni (S) och vice ordföranden Benjamin Dousa (M)

Dag för justering

2015-12-21 klockan 09:00.

Sekreterare

Ordförande

Vice ordförande

**Protokoll fört vid Rinkeby-Kista stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 17 december 2015**

Omedelbart justerade beslut

Tid: Klockan 20:00

Plats:

Rinkebyskolan, Rinkebystråket 53, Rinkeby

Närvarande:

Se bilaga 1

§§ 6, 11, 12, 13

Justerat den 17 december 2015

Ordföranden Mia Päärni (S)

Vice ordförande Benjamin Dousa (M)

§ 1**Val av justerare och dag för justering****Beslut**

Ordföranden Mia Päärni (S) och vice ordföranden Benjamin Dousa (M) fick i uppdrag att justera dagens protokoll. Protokollet justeras den 21 december 2015 kl. 09:00.

§ 2

Anmälan av föregående protokoll

Beslut

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna.

Ärendet

Anmäldes att protokollet från stadsdelsnämndens sammanträde den 26 november 2015 justerades den 3 december 2015.

§ 3

Avslå talan om umgänge mellan barn och någon annan än en förälder enligt 6 kap 15 a § 2 st föräldrabalken (FB)

§ 4

Information om missförhållande enligt lex Sarah på Enheten för ekonomiskt bistånd

§ 5**Förvaltningens och nämndens information och frågor**

- Stadsdelsdirektör Patrik Derk höll under allmänhetens frågestund en presentation om förvaltningens demokratiarbete.
- Ordföranden Mia Pääрни påminde nämnden om sammanträde den 4 januari 2016 klockan 09:00, då nämnden ska utse ledamöter och ersättare till sociala delegationen 2016 samt ledamöter och ersättare till stadsdelsnämndens lokala pensionärsråd 2016.

§ 6

Verksamhetsplan med budget för år 2016

Beslut

1. Verksamhetsplan med budget för år 2016 fastställs och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Nämnden ansöker om budgetjustering om 2,5 mnkr för återställning av lokaler i enlighet med vad som redovisas i ärendet.
3. Nämnden godkänner omslutningsförändringar enligt vad som redovisas i bilaga 5 och anmäler detta till kommunstyrelsen.
4. Stadsdelsnämnden godkänner i ärendet redovisad fördelning av medel för demokrati- och utvecklingsarbete.
5. Nämnden fastställer internpriser enligt vad som redovisas i bilaga 4.
6. Nämnden fastställer resultatenheter och ersättningar till dessa enligt vad som redovisas i bilaga 6.
7. Omedelbar justering.

Ärendet

Kommunfullmäktige har fastställt fyra övergripande inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman, 2. Ett klimatsmart Stockholm, 3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm och 4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm. Därutöver har kommunfullmäktige fastställt 22 mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden som konkretiserar inriktningsmålen. Nämnden ansvarar bl.a. för förskola, socialtjänst, äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, ekonomiskt bistånd, vissa arbetsmarknadsåtgärder, stadsmiljö och förebyggande verksamhet för barn och ungdom. I ärendet redovisas kommunfullmäktiges mål, indikatorer och aktiviteter samt nämndens egna mål och aktiviteter.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 9 december 2015.

Dnr 1.1.-635-2015.

Förslag till beslut

Ordföranden Mia Päärni (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) yrkade bifall till moderaternas förslag till beslut.

Ledamoten Burhan Yildiz yrkade bifall till liberalernas förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställde de olika förslagen mot varandra och fann att nämnden antagit förvaltningens förslag till beslut.

Reservation 1

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för moderaternas förslag till beslut enligt följande.

Stadsdelsnämnden beslutar följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Därutöver anförs följande.

Livschanser & möjligheter för alla. Rinkeby-Kista kan mer.

Vår politik för fler jobb med låg skatt, trygg välfärd och en fungerande vardag har prövats i flera val och har vunnit stockholmarnas förtroende. Det bekräftas av att Moderaterna fortsatt är kommunfullmäktiges största parti. Samtidigt har vi tagit vara på vårt första år i opposition genom att utveckla vår politik i de delar där den inte svarade upp mot stockholmarnas förväntningar.

En politik som utgår från vanliga människor

Moderaternas vision för vårt område är en öppen, hållbar, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stadsdel där människor arbetar, där det finns en mångfald av människor, många företag och företagare och en stad dit tusentals studenter söker sig till regionens universitet och högskolor. Stockholm är en stad där människor vill bo och trivas, där människor vill skaffa barn och där människor vill bli gamla. Det ska finnas bra förskolor och skolor i hela staden med fokus på kunskap. Stockholm ska vara en stad för alla där tillgängligheten ständigt utvecklas. I Stockholm ska alla känna sig trygga. Vår utgångspunkt är den enskilda stockholmaren.

En politik som ger svar på Rinkeby-Kistas framtidsutmaningar

En växande stadsdel som Rinkeby-Kista står inför utmaningar på åtskilliga områden, från infrastruktur till företagsklimat och välfärd. Tre områden har dock en särställning: bostadsbyggandet, skolan och integrationen. Om staden står utan verksamma svar på dessa områden är det ödesdigert för Stockholms utveckling. Men om vi förmår att formulera hållbara svar för att möta dessa utmaningar finns en enorm potential i att Stockholm utvecklas till en ledande storstad i världen.

Första bostaden sänker trösklarna till bostadsmarknaden

Att bygga nya hem för dagens och framtidens stockholmare är en helt avgörande förutsättning för att vi ska klara tillväxten. Att ha ett hem och ett jobb är grunden för att människor ska kunna förverkliga sina drömmar och idéer. En bostad för

alla innebär att vi behöver både hyresrätter och bostadsrätter. Inte minst för en ökad rörlighet och för att säkerställa bostäder åt människor som nyligen anlänt till Stockholm för arbete eller studier är det viktigt med ett bra utbud av hyresrätter. Vårt mål är därför att bygga hälften hyresrätter.

Vi vill underlätta för unga att få sin första bostad genom ett nytt koncept med billigare ettor för unga. Syftet ska vara att finna åtgärder för att underlätta inträdet på bostadsmarknaden för de som idag står utanför. Det kan vara vanliga lägenheter likaväl som standardiserade moduler i flerbostadshus, kombolägenheter eller kollektivboende. Konceptet ska vända sig till unga under 30 år som söker sin första bostad och ge möjlighet till betydande avsteg från dagens detaljerade regler. Ett antal lösningar, nationellt och kommunalt, skulle ge direkt genomslag på hyran genom att underlätta för ett mer kostnadseffektivt byggande. Även möjligheterna att prioritera detaljplaner där smålägenheter ingår ska ses över.

Bostäderna ska byggas i attraktiva och kollektivtrafikhäna områden där det är enkelt att gå, cykla och åka kollektivt. Genom att bygga i goda kollektivtrafiklägen får stadens invånare smidigare resor och miljön blir bättre. Den växande staden förutsätter att vi bygger nya parker och vårdar de befintliga och uppmuntrar boende att engagera sig i sin närmiljö. Nya stadsdelar och bostäder ska präglas av varierande och nydanande arkitektur och ha hög miljö- och energiprestanda. Planeringen av nya bostäder måste även inkludera fler förskolor, skolor, idrottsytor, säkrad plats för fritid och rekreation samt olika former av specialbostäder.

Stockholm ska vara attraktivt i alla dess delar. Alla stockholmare ska kunna känna stolthet över sin stad, oavsett var man bor. Stockholmarens delaktighet i stadens utveckling är viktig. Det ska vara enkelt att framföra synpunkter och idéer kring stadens utveckling. Ytterstaden ska utvecklas genom förbättrad trygghet, goda utbildningsmöjligheter, tillgång till fler jobb, bättre infrastruktur och stadsmiljö. Den fortsatta utvecklingen av ytterstaden är väsentlig för Stockholms framtid och ställer krav på en tydligare sammanvävning av staden, där nya kopplingar skapas och befintliga samband stärks.

Stockholms attraktionskraft kommer att i framtiden möjliggöra bostadsbyggande på platser som idag inte är ekonomiskt genomförbara.

Tunnelbaneöverenskommelsen med nya sträckningar och stationslägen möjliggör såväl ökade målsättningar för bostadsbyggandet som ökad kapacitet i kollektivtrafiken. Lokalt vill vi förtäta i Husby, sammankoppla Rinkeby med Tensta och Bromsten samt gå vidare med en större övergripande plan för Akalla.

Förskoleverksamhet

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ska vara att barn och elever inhämtar kunskaper och värden. Det ska finnas ett brett urval av verksamheter,

inriktningar och fristående alternativ, där kunskap och lärande står i fokus. Stockholm ska erbjuda en trygg och inspirerande miljö för barn och ungdomar att växa upp i.

Förskolan lägger grunden till ett livslångt lärande. Därför är det viktigt att tillsynen av förskolan fungerar och att verksamheten i förskolan håller högsta kvalitet. Om brister upptäcks ska åtgärder vidtas skyndsamt, oberoende av huvudmannaskap. Stockholms förskolor ska erbjuda en verksamhet som är utvecklande, stimulerande, trygg och utmanande, full av möjligheter. Tiden i förskolan ska vara en tid av omsorg och lek och av lustfyllt lärande och utgångspunkten ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära.

Stockholms stads förskoleprogram "Framtidens förskola" ska ange fokus för verksamheten i stadens förskolor. Förskolechefens ledarskap är av avgörande betydelse för förskolans kvalitet. Verksamhetens utveckling kräver ett pedagogiskt ledarskap, som långsiktigt och uthålligt skapar förutsättningar för att arbeta mot uppställda mål och driva ett systematiskt kvalitetsarbete.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Utemiljön ska också ses som ett av förskolans pedagogiska rum. Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs redan i förskoleåldern. Alla barn ska få god, varierad och näringsriktig mat i förskolan.

Det är viktigt att tillsynen av förskolan fungerar och att verksamheten i förskolan håller högsta kvalitet. Om brister upptäcks ska åtgärder vidtas skyndsamt.

Bevarad och utökad valfrihet

Full etableringsfrihet ska gälla för fristående förskolor, pedagogisk omsorg och annan verksamhet där kommunen är beställare. Vi vill se en mångfald av utförare och olika pedagogiska verksamheter. Fristående förskolor fyller en mycket viktig roll för förskoleverksamheten i Stockholm. Fristående alternativ ökar den pedagogiska mångfalden och föräldrarnas valfrihet. De bidrar till att skapa fler arbetsgivare och karriärvägar för personal. Exempelvis oroar vi oss över hur upphandlingen av ungdomsgården i Kista ska skötas. Lika villkor ska råda mellan kommunala och upphandlade ungdomsverksamheter.

I syfte att underlätta för föräldrarna samt förbättra planeringsförutsättningarna för förskolorna och staden har en ny webbaserad gemensam ingång till den gemensamma förskolekön och de fristående förskolornas köer införts. Den gemensamma ingången innebär också att lediga platser kan förmedlas snabbare. En särskild ersättning om 1 000 kronor per barn för att upprätthålla barnomsorgsgarantin ska fortsatt tilldelas de förskolor som är anslutna till

stadens gemensamma förskolekö. Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten till en gemensam förskolekö i vilken samtliga förskoleaktörer i Stockholms stad ska ingå. Den gemensamma förskolekön ska administreras externt. I dag arbetar många stockholmare utanför traditionell kontorstid. Staden ska säkerställa att de som har ett fastställt behov av barnomsorg utanför stadens ramtider (06:30–18:30) får möjlighet till detta i enlighet med stadens gällande regelverk och inom ramen för barnomsorgsgarantin.

Stadsdelsnämnderna ska löpande kontrollera att ramöppettiderna följs. Förskolorna ska vara tydliga i sin information till föräldrar om ramöppettiderna samt rätten till annan barnomsorg om förskolan har stängt.

Förskolebarn vars vårdnadshavare är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om maximalt 30 timmar per vecka fördelade under fyra eller fem dagar. Dagen kan enligt regelverket starta mellan klockan 8–9 och sluta mellan klockan 14–16.

Tidiga insatser

Ett utvecklingsområde för stadens förskolor är arbetet med flerspråkiga barn och interkulturellt arbete. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska. Förskolan ska förstärka sitt arbete med språkutveckling för barn. Utbildningsnämnden ska uppmuntra och möjliggöra för fler internationella förskolor och inriktningar som vill etablera sig i Stockholms stad. Internationella förskolor är viktiga i syfte att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och därmed locka hit utländsk arbetskraft oavsett om det är tillfälligt eller permanent.

En hög personaltäthet ska fortsatt prioriteras och stadsdelsnämnderna ska ges i uppdrag att prioritera målet om barngruppernas storlek. Uppföljningen av riktlinjerna för antal pedagoger per barn i förskolan ska skärpas för att säkerställa att riktlinjerna följs. Ett tak för barngruppernas storlek är viktigt att sätta eftersom barngruppernas storlek tenderar att öka.

Medarbetarnas kompetens är avgörande

Kompetensförsörjning är en nyckel för hög kvalitet i stadens förskolor och en fortsatt utmaning i och med de stora ökningarna av antalet barn. Den som leder den dagliga verksamheten och har det pedagogiska ansvaret för en förskoleavdelning eller förskola ska vara förskollärare. För att genomföra läroplanens intentioner är det viktigt att stadsdelsnämnderna prioriterar arbetet med att öka andelen förskollärare. Målsättningen är att minst hälften av medarbetarna ska ha pedagogisk högskoleutbildning, för att på sikt öka ytterligare. Barnskötare har en viktig roll att spela i förskolans verksamhet och ska ha goda möjligheter att utvecklas i sitt yrke.

Förstelärare i förskolan ska införas och under 2016 tillförs 20,0 mnkr för detta syfte. Förskolans förestelärare ska i huvudsak fokusera på språkutveckling.

Med anledning av den tilltagande bristen på förskollärare har kommunstyrelsen i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna sett över och utvecklat stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal. En viktig del i detta är att verka för fler manliga pedagoger i förskolan. Stockholm ska aktivt arbeta med att öka förskolläraryrkets attraktionskraft och fortsätta arbetet med karriärvägar för förskolans personal. För att trygga en fortsatt personalförsörjning är det viktigt att stadsdelsnämnderna erbjuder medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning från barnskötare till förskollärare parallellt med arbetet.

Stadsdelsnämnderna ska arbeta för att kontinuerligt erbjuda förskolans chefer och medarbetare möjlighet till kompetensutveckling. Vi vill även förstärka det pedagogiska ledarskapet i förskolan genom att likställa förskolecheferna med rektorerna i grund- och gymnasieskolan. Därmed bör även förskolechefer erbjudas möjlighet att gå rektorsutbildningen.

För att garantera att alla förskolor har en verksamhet som uppnår läroplanens mål ska förskolor med färre än 25 procent förskollärare ta fram åtgärdsplaner tillsammans med stadsdelsnämnderna. Den långsiktiga målsättningen för förskolorna är att 50 procent av den pedagogiska personalen ska vara utbildade förskollärare. Arbetet ska ske för att kunna möta upp med en god arbetsmiljö där vi sänker sjukskrivningarna och möjliggör att kunna erbjuda konkurrenskraftiga löner.

Samverkan

En god samverkan mellan förskola och skola är av stor betydelse för barns utveckling och lärande. Stadsdelsnämnderna har, i samverkan med utbildningsnämnden, ansvaret för att samordna arbetet med barnens övergång mellan förskola och skolans verksamheter. Stadens riktlinjer för övergång mellan förskola och skola omfattar även fristående förskolor och skolor. För att underlätta övergången mellan förskolan och grundskolan ska utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att införa screening av elever i behov av särskilt stöd avseende såväl läs- och skrivsvårigheter som neuropsykiatriska diagnoser. Detta för att redan i tidig ålder upptäcka eventuella svårigheter och därmed kunna sätta in rätt insatser för att stötta de elever som har behov av detta. Förskolan ska ha goda former för samverkan med föräldrar och vårdnadshavare. Föräldrars och vårdnadshavares kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling ska öka. Resultatet av förskoleundersökningen ska vara vägledande i förskolans arbete med dokumentation och dialog. Varje förskola ska ha en namngiven kontaktperson hos socialtjänsten.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Det ska finnas ett rikt utbud av kultur, idrott och fritidsaktiviteter som bidrar till att utveckla barn och ungdomars fysiska och psykiska hälsa och sociala förmåga. Staden ska ha många miljöer som är stimulerande för barn och där familjer kan umgås. I samverkan med föreningslivet ska det finnas gott om lokaler och platser utomhus där barn och unga kan få stimulerande aktiviteter och upplevelser på fritiden. Staden ska tillhandahålla en god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. I samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer ska en mångfald av verksamheter för barn och unga erbjudas. Det är angeläget att i planeringen av verksamheter för barn och ungdomar ta särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Aktiviteter för barn och unga

Stadsdelsnämnderna arrangerar en rad olika aktiviteter för barn och unga i åldrarna 10–17 år under skolloven. Aktiviteterna är populära och antalet deltagande barn och unga har ökat de senaste åren. Ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds att delta på samma villkor som alla andra. Utöver detta anordnas lovaktiviteter speciellt riktade för målgruppen såsom festkvällar med disco. Vid dessa tillfällen är det viktigt att schemalägga assistenters arbete så att barn och unga inte behöver avbryta sina aktiviteter i förtid på grund av att assistentens arbetstid tar slut.

Fritidsgårdar erbjuder många ungdomar en mötesplats på lov, kvällar och helger. Fritidsgårdarna samarbetar med föreningar och organisationer kring ungas fritid. Under sommaren arrangeras dagkollo i olika former. Bland annat erbjuds utflykter med fiske, idrott och kultur som inriktning. Utflykter med badbussar och till olika djurparker genomförs. Parklekar har arrangerat midsommarfirande. I samband med övriga skollov organiseras idrottsturneringar, olika typer av lägerverksamheter, teaterbesök, bowling med mera.

Kultur för alla

Alla barn och ungdomar som vill ska, oavsett förutsättningar, ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta sitt arbete med att utöka utbudet av fritids- och kulturaktiviteter för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Verksamheter och föreningar som riktar sig till personer med funktionsnedsättning ska uppmuntras.

Sommarkoloniverksamhet

Sommarkoloniverksamhet i olika former är en av många viktiga verksamheter för barn och unga i Stockholm och ska finnas tillgänglig under sommarmånaderna. Barn som av olika skäl har större behov än andra av att åka på sommarkoloni ska prioriteras. Det är viktigt att sommarkoloniverksamhet förblir en mötesplats för barn och unga med olika etnisk och social bakgrund. Nämnderna ska säkerställa att familjer på ett enkelt sätt kan ansöka till kollo

digitalt genom e-tjänst. Nämnderna ska även arbeta uppsökande med information och erbjudande om kollo. Nämnderna anordnar därutöver egen sommarkolloverksamhet. I samverkan med lokala idrottsföreningar genomförs även olika typer av dagkollo.

Fler barn och unga med funktionsnedsättning ska erbjudas möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet. Inom verksamhet för LSS-kollo finns kollogårdar med olika inriktningar och anpassningar beroende på deltagarnas ålder och typ av funktionsnedsättning.

En lika viktig del är alla de verksamheter som sker under dagtid i form av bland annat dagkollo, idrottsskolor med mera som finns i stadsdelsnämndsområdena. Det samarbete som i dag sker med frivilligorganisationer kring denna verksamhet ska utvecklas.

För att svara upp mot medborgarnas olika behov har stadsdelsnämnderna ett ansvar i att utveckla olika former av sommarkollo, vilket ska leda till att fler barn ges möjlighet att åka på sommarkollo. För att öka deltagandet i ytterstadsområdena ska stort fokus ligga på att skapa aktiviteter och sommarkollon som attraherar hushåll med olika kulturell bakgrund. Kollovistelse ska kunna förenas med sommarskola, för att möjliggöra även för elever i behov av extra stöd och undervisning att åka på sommarkollo.

Öppna förskolan, ett viktigt komplement

Den öppna förskolan uppskattas och efterfrågas av barn och föräldrar.

Verksamheten erbjuder stimulans och gemenskap till barn som inte är inskrivna i förskoleverksamheten och stöd och utbyte till föräldrar och dagbarnvårdare.

Öppna förskolan kan med fördel bedrivas i samarbete med frivilligorganisationer. Svenska med baby ska erbjudas på fler ställen runt om i staden, vilket stärker småbarnsföräldrars möjlighet till integration samt skapar förutsättningar för att lättare lära sig svenska språket.

Fritidshem och öppen fritidsverksamhet

Stadsdelsnämnderna ges i uppdrag att tillsammans med idrottsnämnden, kulturnämnden och utbildningsnämnden utreda möjligheterna att införa profilfritids i Stockholms stad. Profilfritids är fritidshem som drivs av föreningar på uppdrag av kommunen men där föreningarna själva ges möjlighet att skapa en egen profil. Dessa vänder sig till alla barn och unga i Stockholms stad och det ska finnas möjlighet att ta ut viss avgift. Syftet är att ge barn och unga en ökad valfrihet när det gäller fritidsgårdar och lovaktiviteter.

Äldreomsorg

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter olika individuella behov. De allra flesta äldre vill bo kvar i sin bostad så länge de känner sig trygga i hemmet. Den enskilde som så önskar ska kunna bo kvar i sin

bostad eller äldreboende till livets slut utan att behöva flytta, även om behoven av vård och omsorg ökar. Äldre har olika önskemål.

Tekniska hjälpmedel erbjuder nya möjligheter att underlätta för äldre och deras anhöriga att använda sin valfrihet och enkelt kunna välja mellan olika utförare. Stadens system stärker möjligheterna för stockholmarna och stadens medarbetare att söka fram en utförare utifrån olika preferenser. Detta blir också viktiga verktyg för stadens äldrecoacher, som ska ge individuell hjälp om vilka valmöjligheter som finns.

Stockholms äldreomsorg behöver mindre detaljstyrning och högre ambitioner. Det arbete som pågår kring ramtider där äldre ska kunna påverka sina insatser är därför steg åt rätt håll. Moderaterna & Kristdemokraterna anser att Stockholm kan gå längre. Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda om biståndsbedömningen kan delas upp i olika steg där ett första behovsbeslut tas, för att senare träffa särskilda äldrecoacher som hjälper till med individuella valmöjligheter. Biståndsbedömningen förs över från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden.

Införandet av digitala trygghetslarm i eget boende ska fortlöpa. Teknikskiftet kommer att innebära att de enskilda personer som är beviljade trygghetslarm kommer att ha ett fungerande trygghetslarm i enlighet med modern informations- och kommunikationsteknik.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad. Staden ska fortsätta sitt arbete med att avskaffa kvarstående enkelt avhjälpna hinder och öka såväl den fysiska tillgängligheten som tillgängligheten och delaktigheten i samhället i stort.

Personer som bor i gruppboende eller servicelägenhet ska ha rätt till en stödperson. Möjligheten för personer med funktionsnedsättning att kommunicera med staden eller att utnyttja e-tjänster ska i största möjliga mån vara lika god som för övriga invånare. Information som publiceras på stadens webbplats ska även vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Förbättringsförslag ska tas fram i dialog med funktionshinderrörelsen. Socialnämnden ska tillsammans med äldrenämnden se över insatser för äldre fyllda 65 år i bostad med särskild service, LSS, i syfte att ta fram en helhetssyn vad gäller insatser som daglig verksamhet och aktiviteter för en stimulerande miljö.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Barnrättsperspektivet inom socialtjänsten har stärkts under de senaste åren. Kraven på barn och ungas delaktighet och rätt till relevant information är förankrade i socialtjänstlagen. Bland annat fastslår socialtjänstlagen att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- eller

behandlingsinsatser. Ett barn ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Barns delaktighet i utredningsarbetet är ett viktigt utvecklingsområde som fortsatt ska prioriteras. Stadens socialtjänst behöver ha fokus på att öka brukarmedverkan, delaktighet och dialog med barn och unga. Stadsdelsnämnderna ska fortsatt prioritera uppföljning av placerade barn och unga samt barn som lever med våld i nära relationer. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med socialnämnden utreda hur barnens rätt till självbestämmande och integritet kan stärkas inom psykiatrin.

Förebyggande arbete och tidiga insatser för barn och unga

En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn som riskerar att fara illa. Stadsdelsnämnderna ska fortsatt prioritera förebyggande arbete och tidiga insatser till barn och ungdomar. Samverkan mellan skolan och socialtjänsten ska intensifieras för att uppnå en tydligare helhetssyn kring de barn som far illa eller riskerar att fara illa. Föräldrastödinsatser som ger goda effekter ska prioriteras. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte.

Missbruk och beroende

Stadens socialtjänst behöver stärka kunskapen och utveckla arbetsmetoder, stödinsatser och boenden för målgrupperna samsjukliga och unga vuxna i missbruk och beroende. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att tillsammans med socialnämnden påbörja arbetet med att sprida Maria ungdoms verksamhet över staden via mini-marior.

Arbete mot hemlöshet

Arbetet mot hemlöshet är fortsatt ett prioriterat område i staden. Kommunfullmäktige har antagit ett stadsövergripande program som tydliggör inriktningen för det fortsatta hemlöshetsarbetet i Stockholms stad.

Arbetet mot hemlöshet ska vara långsiktigt och nämnderna ska fortsatt prioritera det förebyggande arbetet för att undvika att personer hamnar i hemlöshet, exempelvis genom budget- och skuldrådgivning. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen samarbetar för att förebygga vräkningar. Samtliga stadsdelsnämnder ska ha riktlinjer för vräkningsförebyggande arbete. Ett viktigt led i arbetet mot hemlöshet är tillgången till försöks- och träningslägenheter. Boendefrågorna och boendestödsinsatserna behöver därför fortsatt prioriteras. Stadens boendebestand ska inventeras för att ge flyktingar ett gott mottagande.

Under de senaste åren har en markant ökning skett av antalet personer från andra EU-länder och tredjelandsmedborgare som vistas i Stockholm utan försörjning och boende. Detta kräver omfattande insatser från stadens socialtjänst, bland annat i form av uppsökande verksamhet samt insatser från ideella föreningar som får bidrag från socialnämnden. Projekt Vinternatt ska fortgå och arbetet ska

föras i dialog med Stadsmissionen, Frälsningsarmén och andra frivilligorganisationer. Staden ska även tillsätta en samordnare som arbetar tillsammans med andra myndigheter som bland annat polisen för att utreda misstänkt människohandel och organiserad brottslighet såsom prostitution.

Ensamkommande barn

Stockholms stad möter ett allt större antal ensamkommande barn som söker sig till Sverige och Stockholm. Detta ställer stora krav på stadens insatser och möjlighet att tillgodose behoven för de som placeras i Stockholm för att säkra en snabb integrering. Stockholms arbete och mottagande för ensamkommande barn ska ses över och effektiviseras för att kunna möta dagens utmaningar på bästa möjliga sätt för både de unga och för stadens medarbetare i ett långsiktigt perspektiv.

Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med socialnämnden och andra berörda aktörer arbeta fram rutiner för att säkra överlämning av de stöd och insatser som behövs i de fall familjer till tidigare ensamkommande barn har kommit till Stockholm, så att ingen faller mellan stolarna.

En trygg stadsmiljö

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Nolltolerans mot klotter ska återinföras och efterlevnaden av klotterförbudet ska prioriteras, inte minst ur ett trygghetsperspektiv. Stadens städgarantier, som innebär att städning, tömning av papperskorgar och klottersanering ska ske inom 24 timmar efter anmälan, ska förbättras. Information om stadens städgaranti ska finnas tillgänglig i anslutning till publika platser som torg, parker och grönytor. Det är angeläget att involvera externa parter i arbetet för en ren och vacker stad.

Staden ska inom ramen för den kommunala kompetensen kunna tillse att de lokala ordningsföreskrifterna följs. Staden ska hemställa till regeringen om möjligheten att kunna anställa ordningsvakter som kan verkställa avhysningar och arbeta förebyggande så att fler olovliga bosättningar inte växer fram. Staden ska också hemställa till regeringen om att *parkeringsvakter* bör få befogenhet att bötfälla personer som skräpar ner.

Stadsdelsnämnderna ges i uppdrag att tillsammans med idrottsnämnden inventera lämpliga platser för nya spontanidrottsinvesteringar. Fokus ska ligga på platser som är strategiskt placerade och som inte kan användas till annat. Med små medel kan utomhusgym, konstgräsplaner eller multianläggningar, så kallade kaninburar, byggas som dels bidrar till en bättre stadsmiljö, dels underlättar stockholmarnas möjlighet till idrott och motion.

Samverkan för ett effektivt resursutnyttjande

Trafiknämnden har sedan tidigare det samordnande ansvaret för 55,0 mnkr av stadsdelsnämndernas investeringsbudget. Berörda nämnder ska samverka i samband med beslut om investeringar och reinvesteringar. I vår budget 2016 överförs därför stadsdelsnämndernas återstående investeringsbudgetar för stadsmiljöinvesteringar till trafiknämnden, som får ett utökat ansvar att i samråd med stadsdelsnämnderna prioritera och fördela 110,0 mnkr. I syfte att samordna stadens motionsspår ska samtliga motionsspår samlas under idrottsnämnden.

Arbetsmarknadsåtgärder

Ansvaret för offentligt skyddat arbete och viss arbetsträningsverksamhet överförs från stadsdelsnämnderna till arbetsmarknadsnämnden och en gemensam ingång ges till stadens arbetsmarknadsåtgärder under arbetsmarknadsnämndens ansvar. För att optimera insatserna och göra dem mer enhetliga över hela staden ges arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen och berörda nämnder se över och utvärdera Jobbtorgens arbete samt att se över gränsdragningen mellan Jobbtorg och Jobbtorg Resurs samt stadsdelsnämndernas verksamheter.

För att hjälpa unga in på arbetsmarknaden ska Jobbtorg Unga erbjuda arbetsmarknadsutbildningar som ökar den entreprenöriella förmågan och ökar deltagarens kunskap om att lyckas på arbetsmarknaden och utbildningsmöjligheter.

Satsningar på feriearbete ska ytterligare fokuseras till ungdomar från ekonomiskt resurssvaga familjer. Staden ska också erbjuda unga sommarjobb i form av sommarföretagande. Budgeten för arbetsmarknadsåtgärder omfattar 22,0 mnkr för feriearbeten och i trafiknämndens budget ingår 3,0 mnkr för detta ändamål. Dessutom avsätts i Central medelsreserv 2,0 mnkr för kyrkogårdsnämnden samt ytterligare medel för en särskild satsning på feriearbeten. Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar.

Reservation 2

Ledamoten Burhan Yildiz (L) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för liberalernas förslag till beslut enligt följande.

1. Att avslå stadsdelsförvaltningens förslag till beslut.
2. Att anföra följande.

Ansvar i en tid med utmaningar

Liberalerna föreslår satsningar på välfärdens kärnverksamheter med bibehållen skattenivå. På så sätt kombinerar vi ansvarstagande för välfärden med en politik

för fortsatt tillväxt och konkurrenskraft. Vi lyckas göra detta genom att prioritera satsningar som gör konkret skillnad för stadsdelens invånare, inte minst de som allra mest behöver samhällets hjälp och stöd, framför majoritetens symbolpolitik.

Från länder som härjas av krig, fattigdom och förtryck kommer många människor till Europa i sökandet efter ett drägligt liv. Stockholm ska vara en stad där dessa människor kan bygga sig en framtid. Den solidaritet som stockholmarna har visat med medmänniskor på flykt ger hopp om att detta är en situation som vi kan lösa tillsammans.

Att hitta boenden för nyanlända flyktingar är en angelägen utmaning. Alla stadens nämnder måste hjälpas åt att lokalisera lokaler som på kort sikt kan användas för detta ändamål.

För oss liberaler kommer kvalitet och valfrihet alltid före driftsform. Den rödgrönrosa majoriteten i stadsdelarna driver en politik där många välfungerande och populära verksamheter som drivs av fristående anordnare nu återkommunaliseras inom snart sagt samtliga verksamhetsområden. Det är inte att sätta brukarnas och skattebetalarnas behov främst.

Förskola

Vårt Stockholm ska vara den öppna världsstad där varje ung människa får chansen att utvecklas och välja hur livet ska se ut. Förskolan har en stor potential för att låta varje barn utvecklas till den som den ska bli, oberoende av kön.

I Liberalernas Stockholm har förskolan, kommunal såväl som fristående, goda förutsättningar och präglas av trygghet, ett väl genomarbetat pedagogiskt fokus och av en hög kvalitet.

En nyckel till att fortsätta utveckla förskolans kvalitet är att satsa på förskollärarna. Därför satsar vi på att höja förskollärarnas löner.

Genom stora ansträngningar har antalet barn per grupp i förskolan minskat under Alliansmajoriteten, samtidigt som barngrupperna ökat i Sveriges övriga storstäder. Finansborgarrådet aviserar nu att storleken på barngrupperna ökar. För Liberalerna är det en självklarhet att taken på 14 respektive 18 barn per grupp ska hållas. Föräldrarna har rätt att förvänta sig en förskola där personalen har tid för barnen.

För att säkerställa att resurserna kommer förskolan till del vill vi höja vi förskolepengens andel av grundschablonen med en procentenhet. Förskolepengens andel av grundschablonen ska vara 81 procent av grundschablonen. Pengens andel av grundschablonen för barn i pedagogisk

omsorg höjs med 0,5 procentenheter och uppgår till 94,5 procent av grundschablonen.

Den som leder den dagliga verksamheten och har det pedagogiska ansvaret på en förskoleavdelning eller förskola ska vara förskollärare. Med anledning av den tilltagande bristen på förskollärare måste staden stärka arbetet med rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal. En viktig del i detta är att verka för fler manliga förskollärare, liksom för mångfald i personalsammansättningen i övrigt.

För att trygga en fortsatt personalförsörjning är det viktigt att nämnden erbjuder medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.

När staden fortsätter att växa måste förskoleutbyggnaden följa med. Staden ska hålla fast vid det så kallade "förskoletalet" vid planering av nya stadsdelar. Alla familjer ska kunna få en förskoleplats i sitt närområde och barnomsorgsgarantin ska hållas.

Förskolorna ska arbeta aktivt med jämställdhet inom alla delar av verksamheten, så att alla barn får tillgång till alla de möjligheter och utmaningar som förskolan erbjuder. Alla barn ska ha lika möjligheter att bredda sina lekmönster, och utvidga sina möjligheter att utvecklas och lära på alla områden, oavsett kön.

Litteraturen ska ha en given plats i förskolan. Förskolebarnens språkutveckling bör stimuleras genom ett aktivt samarbete mellan förskolorna och biblioteken i närområdet. Projektet Stockholm Högläser, där varje förskola utser ett läsombud som driver det läsfrämjande arbetet, är en mycket viktig del i detta arbete.

Kultur i förskolan omfattar kultur för, med och av barn. Personalen ska ha möjlighet till kompetensutveckling inom detta område. Barnkulturplanen Kultur i ögonhöjd utgör en viktig del i detta arbete. Staden ska utveckla lösningar som låter förskolepersonal själva finna spännande kulturaktiviteter genom till exempel Kulans webbplats.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, och inspirera barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Utemiljön ska också ses som ett av förskolans pedagogiska rum. Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs redan i förskoleåldern. Alla barn ska få god, varierad och näringsriktig mat i förskolan.

Förskolechefen ansvarar för att barn som behöver extra stöd får det och att det sker i samverkan med föräldrarna. Stödet ska utformas så att det stärker barnets

egen lust att lära och utvecklas. Alla barn har samma möjligheter till stöd oavsett om de går i kommunal eller fristående förskola.

Ett utvecklingsområde för stadens förskolor är arbetet med flerspråkiga barn och mångkulturellt arbete. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska.

Nämnden ska arbeta för att tillsammans med övriga berörda nämnder och frivilligorganisationer erbjuda meningsfull verksamhet för barn på flykt.

Barn, kultur och fritid

I det liberala Stockholm har alla barn rätt till en trygg uppväxt under goda levnadsvillkor. I stadsdelarna bedrivs en angelägen och viktig verksamhet i både kommunala verksamheter och i fristående verksamheter för att ge alla unga i Stockholm tillgång till ett stimulerande utbud av fritidsaktiviteter. Detta ska värnas och utvecklas.

En aktiv och drogfri fritid minskar risken att ungdomar hamnar snett. Genom ett levande förenings- och idrottsliv över hela staden, liksom god tillgång till öppna verksamheter för ungdomar genom fritidsklubbar, fritidsgårdar, ungdomsmottagningar och andra stödjande insatser från staden ska alla ungdomar ges förutsättningar till en trygg uppväxt.

Staden ska tillhandahålla en god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. Det är angeläget att man i planeringen av verksamheter för barn och ungdomar tar särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Fritidsgårdar erbjuder många ungdomar en mötesplats på lov, kvällar och helger. Det är viktigt att fritidsgårdarna arbetar förebyggande mot droger och kriminalitet. Både pojkar och flickor ska kunna känna sig trygga och välkomna. Läxhjälp ska erbjudas alla barn.

Behovet av fritidsverksamhet för barn i åldern 10-12 år ska särskilt uppmärksammas. Barn i denna ålder som lever i otrygghet löper extra stor risk att rekryteras till kriminella miljöer.

Ungdomar med funktionsnedsättning ska erbjudas att delta på samma villkor som alla andra. Utöver detta ska det ordnas lovaktiviteter speciellt riktade för ungdomar med funktionsnedsättning, såsom festkvällar med disco.

Sommarkoloniverksamhet i olika former ska finnas tillgänglig under sommarmånaderna. Barn som av olika skäl har större behov än andra av att åka på sommarkoloni bör prioriteras. Det är viktigt att kolloverksamheten förblir en mötesplats för barn och unga med olika etnisk och social bakgrund.

Fler barn och unga med funktionsnedsättning ska erbjudas möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet. Inom verksamhet för LSS-kollo finns kollogårdar med olika inriktningar och anpassningar beroende på deltagarnas ålder och typ av funktionsnedsättning.

Stockholms parklekar är en verksamhet som har betydelse för många barn. Lokalerna bör användas längre tid på dagarna för att bidra till parklekarnas fortlevnad. Vi vänder oss emot de omotiverade återkommunaliseringar av parklekar som har förekommit i olika delar av staden.

Föreningslivet är en viktig del i arbetet för trygghet, integration och folkhälsa. För att stimulera lokala föreningar och därigenom kulturliv och idrottsaktiviteter för stadens ungdomar finns föreningsstöd att söka.

Föreningsdriven ungdomsverksamhet av hög kvalitet är en viktig del av fritidsutbudet för barn och unga och ska stödjas.

Stadens föreningsstöd ska inte ges till föreningar som inte ställer upp på de demokratiska värderingarna eller på allas lika värde.

Äldreomsorg

I Liberalernas Stockholm är det alltid den enskilde medborgaren som bestämmer över sitt liv, inte politikerna. Äldre ska ha samma rätt till självbestämmande och egenmakt som yngre. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en förutsättning för fungerande valfrihet och lika villkor för mindre aktörer, och ska finnas kvar. Valfrihet ska införas för servicehus.

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. De äldre ska kunna känna sig trygga och omsorgen ska uppfylla deras behov och ta hänsyn till deras önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt för sin värdighet och sina livsval och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg. I vår budget föreslår vi att ersättningen för hemtjänst i ordinärt boende, avlösning, ledsagning höjs med 3 procent, en procentenhet mer än majoriteten.

Alla äldre ska kunna komma till ett tryggt och anpassat boende. Personer över 85 år som så önskar ska ges plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende, med början 1 juli 2016.

För att ge äldre i Stockholm en god vård och omsorg krävs ett gott ledarskap samt engagerad och utbildad personal. Inom äldreomsorgen finns ett behov av grundutbildning som måste mötas. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning.

Som anställd inom äldreomsorgen i Stockholm ska man kunna göra karriär och utvecklas i sin yrkesroll. Detta är inte minst en viktig jämställdhetsfråga, mot

bakgrund av den höga andelen kvinnliga anställda. Kompetens och vidareutbildning ska premieras i form av högre lön.

Det är viktigt att ta tillvara kunskaperna hos personer som talar andra språk, eller har kulturell eller annan kompetens som kan höja kvaliteten i omsorgen som ges till Stockholms åldrande befolkning med bakgrund i andra länder.

Intentionen bakom det nya tidsregistreringssystemet i hemtjänsten är bra, men genomförandet har lett till höjda kostnader. Stadsdelarna ska noga följa andelen beslutade timmar som utförs och att kostnadsutvecklingen följer budgetens prognoser.

Ett bra bemötande är avgörande för god kvalitet inom äldreomsorgen. Det är viktigt att såväl chefer som personal ständigt utbildas i stadens värdegrund. Det gäller anställda inom såväl kommunal som privat regi.

Stadsdelsnämnden ska tillhandahålla öppna verksamheter för äldre även under sommaren och storhelgerna. Det är just i semestertider, när släkt och vänner är bortresta, som man har störst behov av att kunna träffa andra. Möjligheten till samarbete med frivilligorganisationer ska därvid uppmärksammas. Nämnden bör ta till vara den resurs som feriearbetande ungdomar utgör.

Alla äldre som vill och kan ska få delta i sociala aktiviteter på sina vård- och omsorgsboenden. Staden ska respektera de äldres intressen och livsval vid planering av aktiviteter, kulturutbud och liknande verksamhet.

Måltiden är en viktig stund på dagen. Äldre ska alltid kunna välja på flera olika måltider. Äldre som har hemtjänst ska alltid kunna välja om man vill ha matlåda eller få hjälp med att laga mat i det egna köket.

Äldres tillgång till kultur ska särskilt uppmärksammas. Tillgänglighet till bibliotek eller biblioteksservice ska öka för äldre som bor på stadens boenden.

Modern teknik är en viktig del av vardagen för allt fler äldre. Nämnden bör samverka med frivilligorganisationer för att göra det möjligt för äldre att få hjälp med att hantera ny teknik.

Möjligheter till utevistelse ska vara en naturlig del i omvårdnaden av de äldre och kunna ske året runt för den som så önskar. Promenader är en viktig förebyggande insats som på sikt kan motverka ökat vårdbehov.

När nya stadsdelar byggs ska staden planera för fler bostäder till äldre. Målsättningen ska vara att minst fem procent av bostäderna i större bostadsprojekt ska utgöras av vård- och omsorgsboende, serviceboende, trygghetsboende eller seniorboende.

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Stadsdelarna ska anordna regelbundna trygghetsvandringar med särskilt fokus på äldres otrygghet och tillgänglighet. All personal i hemtjänsten ska få utbildning i att uppmärksamma och anmäla våld i nära relationer.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

I Liberalernas Stockholm ska alla människor tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Personer med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och att ha ett arbete att gå till.

Rätten att välja boende, daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning, korttidstillsyn och personlig assistans värnas.

En rättssäker bedömning kräver att brukaren får träffa en handläggare som har goda kunskaper om brukarens funktionsnedsättning och behov. Biståndsbedömare ska ha större möjlighet till specialisering inom ett visst funktionshinder.

Ohälsa är ett större problem bland funktionshindrade än i befolkningen som helhet. Deltagare i daglig verksamhet bör ges friskvårdsbidrag och möjlighet till friskvård på arbetstid. Vi föreslår att habiliteringsersättningen i daglig verksamhet höjs med 15 procent.

Riktlinjerna för ledsagning förtydligas så att det framgår att ledsagning ska beviljas för inköp av dagligvaror, liksom för att synskadade föräldrar ska kunna följa med sina barn på aktiviteter som tillhör ett normalt föräldraskap.

Den övre beloppsgränsen för ledsagares omkostnader vid aktiviteter bör höjas från 300 till 400 kr/mån. Riktlinjerna bör ändras för att göra det lättare att spara belopp till enstaka särskilda evenemang.

Fler bostäder måste byggas för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Bostäder för personer med funktionsnedsättning måste planeras in i nya stadsdelar i ett tidigt skede.

Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad. Staden ska fortsätta sitt arbete med att avskaffa kvarstående enkelt avhjälpbara hinder och för att öka tillgängligheten i samhället.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med nämndens personal.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Tidiga insatser för utsatta barn är av central betydelse. Alla inblandade aktörer ska arbeta tätt tillsammans för att förebygga att barn och vuxna far illa och reagera snabbt och effektivt om det ändå sker. Nämnden ska fortsatt beakta barnperspektivet och säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention.

Personalomsättningen bland socialsekreterare är hög i många stadsdelar. Nyanställda socialsekreterare får ta ansvar för ett stort antal krävande ärenden utan tillräcklig handledning eller möjlighet till kollegialt lärande. Det krävs ett genomgripande lyft av socialsekreterarnas situation, där hela arbetssituationen och arbetsmiljön måste förbättras.

Socialsekreterarna måste få större möjlighet att göra karriär inom sitt yrke. I ett första steg bör lönen för de socialsekreterare som arbetar med barn- och ungdomsärenden höjas. Höjningen motsvarar 1500 kr per anställd och månad i genomsnitt. Socialsekreterarnas möjlighet till karriärutveckling ska därvid prioriteras.

Insatser för kvinnofrid, arbetet mot våld i nära relationer och arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska fortsatt prioriteras.

Föräldrastödsinsatser ger goda effekter. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte för att minska våld inom familjer.

Barn och ungdomar i familjehem är en högt prioriterad målgrupp. Rekrytering och kvalitetssäkring av familjehem för ensamkommande flyktingbarn och flyktingungdomar är prioriterad och ska fortsätta. När barn omhändertas enligt LVU ska placering i det egna hemmet användas i ytterst begränsad omfattning.

De elever som har de sämsta förutsättningarna hemma ska ha bäst förutsättningar i skolan. Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn för barn som far illa. Det stödmaterial som finns för samverkan mellan skolan och socialtjänsten måste hållas aktuellt och spridas till skolorna. Socialtjänsten ska ha en namngiven kontaktperson som skolorna kan vända sig till.

Elever har alltid rätt att få ta del av undervisningen i skolan. Skolan och socialtjänsten ska arbeta aktivt för att få tillbaka så kallade ”hemmasittare” till skolan och ska bevaka att skolplikten uppfylls.

Barn som omhändertagits av socialtjänsten har samma rätt till en bra utbildning som alla andra. Stockholms stad ska ställa höga krav på placerade barns skolgång och kräva att läxhjälp finns för placerade barn. Inget barn ska placeras utan att det finns en skolplanering.

Det drogförebyggande arbetet ska fortsatt prioriteras. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 48 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott.

Det är viktigt att nämnden samarbetar med bostadsbolagen för att förebygga vräkningar. Inga barnfamiljer ska behöva vänta mer än en vecka på att få sitt första budget- och skuldrådgivningssamtal.

Nämnden ska arbeta för att sysselsättningen till personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och lindrig utvecklingsstörning förbättras.

Alla stadsdelar har ett ansvar att bekämpa våldsbejakande extremism och tidigt ingripa när invånare befinner sig i riskzonen för radikaliserings. Detta arbete måste bedrivas i nära samverkan med andra nämnder och utomstående aktörer. Varje stadsdelsnämnd bör ha en konkret handlingsplan som specificerar hur detta arbete ska gå till.

Stadsmiljöverksamhet

Stockholmarna ska ha en levande, trygg och välskött stadsmiljö. Stadsdelarna ska ha möjlighet att göra sina egna prioriteringar inom stadsmiljöområdet, det är de som bor i stadsdelen vet bäst vad de vill ha och behöver.

Projektet Järva Rent och Snyggt som tillsammans med områdets föreningar och eldsjälur genomför omfattande miljöinsatser bör få fortsatt stöd av förvaltningen.

Upplevelsen av Stockholm som attraktiv, grön och trygg stad ska öka. I takt med att staden växer ökar trycket på grönområden och parker, vilket också ställer högre krav på nämndens skötsel och underhåll.

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Stadens städ- och klottergaranti gäller, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar, liksom klottersanering, ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Nämnden ska samverka med andra stadsdelsnämnder och med trafik- och renhållningsnämnden för ett snyggt och välskött Stockholm. Skadedjursbekämpning ska upprätthållas för att minska nedskräpning från fåglar och andra skadedjur i stadens parker och badplatser.

All planering av den yttre miljön ska ske med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. Medborgardialogen ska utvecklas med utgångspunkt från lokala parkplaner.

Stockholmarna bör ges möjlighet att få brukaravtal eller arrendera odlingsområden på kommunal mark. Många av stadens outnyttjade grönytor skulle kunna användas för urban odling.

Lekplatser ska utformas så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem och vid renovering ska hänsyn tas till tillgänglighetsskapande åtgärder. Parkvägar och parkbänkar ska tillgänglighetsanpassas. Trappor ska vid upprustning kompletteras med ledstänger, barnvagnsramper och kontrastmarkering.

Ekonomiskt bistånd

Det ekonomiska biståndet ska vara en utväg för att hjälpa den som under en viss tid i livet inte har några andra medel till sin försörjning. Inriktningen för politiken är att människor ska gå från bidrag till självförsörjning. En grundläggande prioritering för politiken måste vara barns lika rätt till en god uppväxt oavsett familjens omständigheter.

Möjligheten att utöva idrott och delta i kultur är en skyddsfaktor för barn som växer upp i utsatta familjer. Vi föreslår att alla barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna ansöka om att avgiften för kulturskola, idrottsförening eller annan regelbunden fritidsverksamhet ska ingå i biståndet.

För att stärka incitamenten att gå från bidrag till arbete vill Liberalerna att mottagare av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad ska få undanta 35 procent av arbetsinkomster utan att det påverkar rätten till försörjningsstöd, så kallad jobbstimulans.

Arbetsmarknadsåtgärder

I Liberalernas Stockholm har alla som kan ett jobb att gå till. Jobbtorg Stockholm fortsätter att vara huvudarenan för stadens arbetsmarknadsåtgärder. Nämndens huvuduppgift är att se till att fler mottagare av ekonomiskt bistånd kan gå vidare till insats på jobbtorgen.

Att få in en första fot på arbetsmarknaden, och få erfarenhet och referenser, är ett viktigt steg i arbetslivet. Staden ska fortsätta erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterferier samt på helgerna. Feriearbetande ungdomar ska kunna erbjudas arbete utanför den egna stadsdelen.

Majoriteten har ökat antalet sommarjobb, men samtidigt utökat målgruppen till att även omfatta 18-åringar. Resultatet har blivit att en lägre andel av de sökande har beviljats ett sommarjobb. Det är inte rimligt att unga vuxna, som själva bär ansvaret för sin försörjning, ska konkurrera med ungdomar om de sommarjobb som staden anordnar.

Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar. Staden ska utreda behovet av och möjligheten att kompensera företag som tar sig an feriearbetande ungdomar som annars skulle varit hänvisade till ett kommunalt feriearbete.

Särskilt uttalande

Ordföranden Mia Päärne m.fl. (S), ledamoten Demba Bah m.fl. (MP) samt tjänstgörande ersättaren Anki Erdmann (V) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande.

Stockholms stad har fattat beslut om att Stockholm ska vara en stad som håller samman, en klimatsmart, ekonomiskt och demokratiskt hållbar stad.

Rapporten ”skillnadernas Stockholm” visar att stadens utveckling i många avseenden är positiv. Stockholmare mår i allmänhet allt bättre och blir allt tryggare. Samtidigt påvisar resultatet att utvecklingen i staden sker i olika takt, och att klyftorna växer. Det föreligger stora skillnader mellan grupper av stockholmare. Förutsättningarna att förverkliga ambitioner i livet ser olika ut beroende på var vi bor och under vilka omständigheter vi växer upp.

I vår strävan efter att uppnå stadens mål om en stad som håller samman är det nödvändigt med en gemensam referensram. För att arbeta bort skillnaderna mellan stadens olika delar är det viktigt att vi har gemensamma indikatorer på de utmaningar som finns.

I dagsläget finns stora skillnader i avseende på vilka mål som sätts för de olika stadsdelarna i Stockholms stad. Exempelvis är det uppsatta målet för trygghetsupplevelse i Rinkeby-Kista stadsdel 50%, medan Stockholm stads mål är 75%. På samma sätt finns skillnader i uppsatta mål för antal barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd, där målet i Rinkeby-Kista stadsdel är 11,1 % medan målet för Stockholm stad är 3,3%. Det är givetvis viktigt att vara realistisk och sätta upp nåbara mål, men vi måste sänka målen redan under nästa år i vår stadsdel för att vara tydliga med att vi inte accepterar skillnaderna. Om vi inte lyckas nå våra mål är det en viktig signal både till oss lokalt men också till resten av staden. Detta är på många sätt en svår fråga eftersom vi samtidigt som vi höjer våra politiska diskussioner sätter vår förvaltning i en svår situation eftersom de ska arbeta mot mål som är mycket svåra att nå.

Flera undersökningar visar att sysselsättningen i Stockholms stad ökar, inkomsterna stiger och arbetslösheten sjunker. Även i Rinkeby-Kista stadsdel har arbetslösheten sjunkit något och sysselsättningen ser ut att gå upp marginellt, men här är utvecklingen betydligt svagare. Möjligheten till arbete är ojämnt fördelad mellan socioekonomiska grupper och stadsdelar. Medan fler stockholmare kommer in på arbetsmarknaden, hamnar de som blir kvar allt

längre bort från arbetsmarknaden. Detta påverkar naturligtvis huruvida Stockholm blir en stad som håller samman ekonomiskt och socialt.

Samtidigt som många saknar arbete råder brist på utbildad personal som i längden hotar både stadens, Stockholms och landets tillväxt. Därför behövs satsningar på att bygga ut vuxenutbildningen, yrkesutbildningen och SFI och vi är glada över att man satsar på det i staden.

Rinkeby-Kista stadsdel är på många sätt mer ansträngd och utsatt än andra stadsdelar i Stockholm stad. Vi anser att Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning gör ett fantastiskt arbete, men det krävs mer än en hårt arbetande stadsdelsförvaltning för att för att komma vidare. Vi anser att det finns behov av större satsningar på central nivå för att Rinkeby-Kista stadsdel ska få samma förutsättningar som övriga Stockholm till hälsa, uppväxtvillkor, utbildning, arbete, boende och trygghet.

Rinkeby-Kista är också en fantastisk stadsdel med många engagerade, hårt arbetande människor som inget annat vill än att bidra till utvecklingen i sin stadsdel. Under våren kommer nämnden att behandla ett första utkast till vision och inriktning när det gäller demokrati- och utvecklingsarbete. Det är redan påbörjat men ska intensifieras under nästa år och dialoger med våra medborgare ska vara en del av det arbetet. Vi har fått tydliga instruktioner om att vårt stora ansvar är att hitta vägar att ha dialog med de som idag inte gör sina röster hörda. Det är därför viktigt att vi hittar andra sätt än att arrangera öppna stormöten med risk för att vi enbart lyssnar på en mycket liten del av befolkningen. Parallellt med detta, eller rättare sagt som en del av detta arbete, ska vi hitta ett sätt att stötta föreningar som har bra idéer att genomföra dem. I första hand ska självklart de instanser som finns och som har som uppdrag att stötta till exempel kulturaktiviteter, idrottsföreningar osv fortsätta göra det, vi ska hitta sätt att komplettera det. Det ska göras på ett sätt där vi vet att våra skattepengar går till frågor som ryms inom ramen för demokratisatsningen och där vi i nämnden kan känna oss trygga med att pengarna används till det som har blivit beviljat och inget annat.

Det pågår idag många viktiga satsningar i vår stadsdel. Pilotprojektet skola-socialtjänst, sociala insatsgrupper, sommarjobb för alla ungdomar, familjehus, introduktionsförskola och en massa annat. Vi ska fortsätta utveckla vår förskola så att den blir bättre rustad att ta emot barn med funktionshinder. Då kan vi känna stolthet över verksamheterna och ta tag i de utmaningar vi har inom äldreomsorgen där den kommunala utförandeorganisationen behöver återuppbyggas för att motsvara de krav som ställs när det inte längre är privata utförare som ska tillhandahålla tjänster till de som inte gör ett aktivt val av utförare.

Det är viktigt att se, både lokalt och centralt i staden, att många av de sociala projekt som görs inte nödvändigtvis innebär sänkta kostnader för vår stadsdelsnämnd. Det kan i vissa fall vara tvärtom. Men på det stora hela är det en stor mänsklig och ekonomisk vinst att människor förflyttar sig från ”utanförskap” och ibland eventuellt även kriminalitet till att liv med studier och/eller arbete. Vi ser fram emot stadens arbete med sociala investeringsfonder som är ett mycket viktigt steg mot att se förebyggande arbete ur ett större perspektiv både organisatoriskt och ekonomiskt.

Ersätтарыttrande

Sofia Tahko (KD) anmälde att om hon hade tjänstgjort i nämnden hade hon ställt sig bakom moderaternas reservation.

§ 7**Uppföljningsrapport till nämnden i december 2015****Beslut**

Nämnden godkänner denna uppföljningsrapport

Ärendet

Sammantaget beräknas ett överskott om 6,9 mnkr före resultatöverföringar och 6,3 mnkr efter resultatöverföringar.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 10 december 2015.

Dnr 1.2.1.-664-2015.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 8**Kvalitetsgarantier för år 2016****Beslut**

Stadsdelsnämnden godkänner i ärendet redovisade kvalitetsgarantier för år 2016 för 37 enheter.

Ärendet

I detta ärende föreslås att stadsdelsnämnden godkänner kvalitetsgarantier för år 2016 för de 37 enheter inom förvaltningen med verksamhet som vänder sig till brukare. Enligt stadens kvalitetssystem ska de av nämndens enheter som vänder sig till brukare ha en kvalitetsgaranti. Kvalitetsgarantierna baseras på enheternas enhetsmål utifrån kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens mål.

Kvalitetsgarantin tydliggör verksamhetens innehåll för brukaren och var synpunkter och klagomål kan lämnas vid missnöje. Kvalitetsgarantierna och systemet för synpunkter och klagomål är en viktig del i förbättringsarbetet. Kvalitetsgarantierna har arbetats fram av respektive enhet.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 3 december 2015.

Dnr 1.2.1.-651-2015.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 9

Boinventering i stadsdelsområdet

Skrivelse av Benjamin Dousa m.fl. (M)

Beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på skrivelsen.

Ärendet

Benjamin Dousa m.fl. (M) har i en skrivelse ”Boinventering i stadsdelen” uppmanat förvaltningen att: ”Ta initiativ till boinventeringar” samt ”Skicka förslag och idéer på var man kan bygga till relevanta intressenter”.

Förvaltningen anser att det vore felaktigt av stadsdelsnämnden att, utan uppdrag av kommunfullmäktige, använda sina resurser till annat än vad som stadgas i dess av fullmäktige fastslagna reglemente. Mot denna bakgrund anser förvaltningen att stadsdelsnämnden inte bör ge förvaltningen i uppdrag att genomföra de i skrivelsen föreslagna boinventeringarna i stadsdelsområdet. Skulle behov av sådana föreligga är detta inom den kommunala organisationen uppgifter för exploateringskontoret och/eller stadsbyggnadskontoret.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 3 december 2015.

Dnr 1.6.-505-2015.

Förslag till beslut

Ordföranden Mia Pääрни (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) yrkade bifall till moderaternas förslag till beslut. Ledamoten Burhan Yildiz (L) ställde sig bakom moderaternas förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde de båda förslagen mot varandra och fann att nämnden antagit förvaltningens förslag till beslut.

Reservation

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) och ledamoten Burhan Yildiz (L) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för moderaternas förslag till beslut enligt följande.

Stadsdelsnämnden beslutar följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen tar initiativ till boinventeringar.

Socialdemokraterna & Miljöpartiet drar ned på stadens byggambitioner

Den socialdemokratiskt ledda majoriteten i Stockholm har på flertalet platser dragit ner på byggambitioner genom att helt rösta ner förslag, fördröja eller minska andelen bostäder i projekten. Här lokalt i Rinkeby-Kista har 0 nya projekt initierats sedan maktskiftet. Detta är samtidigt som trångboddheten och bostadsbristen slår särskilt hårt mot förortens unga.

Vi vill istället att totalt 50.000 nya bostäder ska byggas till 2020 och lokalt vill vi att 5.000 nya bostäder ska byggas i en sammanflätning av Rinkeby, Bromsten och Spånga. Här skulle stadsdelsförvaltningen kunna hjälpa till eftersom de besitter bred lokal kompetens. En boinventering skulle exempelvis kunna genomföras i anslutning, eller som en del av, förvaltningens trygghetsvandringar.

Ersätтарыttrande

Sofia Tahko (KD) anmälde att om hon hade tjänstgjort i nämnden hade hon ställt sig bakom moderaternas och liberalernas reservation.

§ 10**Ansökan om bidrag till Ungdomsverksamhet i Rinkeby Folkets Hus år 2016****Beslut**

Nämnden beviljar Rinkeby Folkets Hus 850 tkr för ungdomsverksamhet år 2016.

Ärendet

Rinkeby Folkets Hus ansöker om 850 tkr för att bedriva ungdomsverksamhet år 2016. Föreningen har under en följd av år fått bidrag från stadsdelsnämnden för att bedriva sådan verksamhet. Rinkeby Folkets Hus ungdomsverksamhet kompletterar stadsdelsnämndens egen verksamhet på Rinkeby ungdomsgård och i Ungdomens Hus, bland annat genom att erbjuda verksamhet för äldre ungdomar och unga vuxna. Förvaltningen anser att ledare som rekryteras ska ha adekvat utbildning. Stadsdelsförvaltningen ser positivt på att Rinkeby Folkets Hus samverkar med Jobbtorg. Som villkor för bidragsgivningen gäller att en verksamhetsberättelse med bokslut överlämnas till förvaltningen senast under mars månad 2017. Förvaltningen har en kontaktperson som löpande följer verksamheten.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 8 december 2015.

Dnr 5.4.-623-2015.

Jäv

Ledamoten Kerstin Aggefors (S) och ledamoten Sten Collander (M) deltog inte i handläggningen av ärendet på grund av jäv.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 11

Förebyggande arbete mot våldbejakande extremism

Remiss från kommunstyrelsen av motion (2015:46) av
Bo Sundin (M) (KS 106-1030/2015)

Beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Omedelbar justering

Ärendet

I en i kommunfullmäktige väckt motion av Bo Sundin (M) efterlyses förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism. Motionären föreslår bland annat att socialnämnden och stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta ska stärka stödet till olika organisationer som jobbar mot rekrytering av personer till extremistiska rörelser. Förvaltningen, som redan bedriver ett långsiktigt förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism, är positivt inställd till samverkan mellan fackförvaltningar, stadsdelsförvaltningar och andra myndigheter. Det är samtidigt angeläget att frågor om våldsbejakande extremism samordnas centralt i staden.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 3 december 2015.

Dnr 1.5.1.-487-2015.

Förslag till beslut

Ordföranden Mia Päärni (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) yrkade bifall till moderaternas förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställde de båda förslagen mot varandra och fann att nämnden antagit förvaltningens förslag till beslut.

Reservation

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för moderaternas förslag till beslut enligt följande.

Stadsdelsnämnden beslutar följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Texten nedan utgör svar på remissen.
3. Omedelbar justering.

Förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism

Vi kan aldrig acceptera att människor värvas till extrema grupper som begår vålds- och terrordåd, oavsett om det är religiösa grupperingar eller våldsbejakande

Stockholms stad behöver förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism för att förhindra att människor söker sig till extremistiska terrororganisationer. Samtidigt ska det finnas tydliga konsekvenser för de personer som begår allvarliga övergrepp på oskyldiga människor och brott mot mänskligheten. Vi ser att allt fler unga personer i Stockholm rekryteras av olika våldsbejakande grupperingar och det är en fråga som vi måste ta på allvar genom att börja använda effektivare verktyg för att förhindra att människor ansluter sig till dessa grupper.

Stadsdelsnämnden har ett viktigt uppdrag genom att främja demokrati och yttrandefrihet, ett uppdrag som nämnden tar på stort allvar. Som ett led i detta arbete är det också viktigt att stävja verksamheter som syftar till att rekrytera personer till såväl utländskt baserade terroristorganisationer som till nationella våldsbejakande grupperingar. Då stadsdelsnämnden stödjer föreningsverksamheter är det också viktigt att säkerställa att stadens resurser inte går till att stötta den typen av rekryteringsverksamheter. Snarare bör stadsdelsnämnden tillsammans med andra berörda nämnder och förvaltningar arbeta för att istället stärka stödet till de föreningar som arbetar förebyggande mot denna grupp i syfte att förhindra rekryteringar.

Ersättaryttrande

Sofia Tahko (KD) anmälde att om hon hade tjänstgjort i nämnden hade hon ställt sig bakom moderaternas reservation.

§ 12

Motion om stadsodling

Remiss från kommunstyrelsen av motion (2015:57) av Anna König Jerlmyr (M) (KS 106-1342/2015)

Beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Omedelbar justering

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Anna König Jerlmyr (M) om stadsodling till bland annat Skärholmen, Älvsjö och Rinkeby-Kista. Motionären föreslår att stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag av kommunfullmäktige att upprätta ett strategiskt dokument och handlingsplan för stadsodling på stadens befintliga och tillkommande tak och fasader. Mer stadsodling skulle, enligt motionären, bidra till att skapa fler mötesplatser för olika målgrupper. Motionären anser vidare att mängden träd, fickparker, planteringar och gröna tak behöver öka. Förvaltningen har inget att invända mot förslaget men anser att frågan om odling på tak och fasader främst är en fråga som berör innerstaden och bostadsbolagen. I Rinkeby-Kista stadsdelsområde finns goda odlingsmöjligheter för de som är intresserade, t.ex. åtta koloniträdgårdsföreningar.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 3 december 2015.

Dnr 1.5.3.-564-2015.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 13**Samråd om förslag till detaljplan för vissa sträckor på tvärbana Norr Kistagrenen**

Remiss från stadsbyggnadskontoret (S-Dp 2014-07599)

Beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Omedelbar justering

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har utarbetat en detaljplan som omfattar sträckan från Ulvsunda industriområde till kommungränsen mot Sundbyberg och sträckan Kistagången fram till kommungränsen mot Sollentuna och E4. Syftet är att möjliggöra utbyggnaden av Tvärbanan. Stadsdelsförvaltningen instämmer i stadsbyggnadskontorets bedömning att spårvägen kommer att underlätta vardagslivet för verksamma och boende i stadsdelsområdet, men har vissa invändningar som gäller bland annat framkomlighet för olika trafikslag, buller och vibrationer. Förvaltningen förutsätter att åtgärder vidtas för att minimera störningar och uppmärksamma säkerhets-, tillgänglighetsaspekter och barnperspektivet i det fortsatta arbetet.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 3 december 2015.

Dnr 1.5.3.-600-2015.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 14**Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar**

Remiss från kommunstyrelsen (KS 170-435/2015)

Beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen

Ärendet

Sedan år 2008 har servicenämnden uppdrag att upphandla och förvalta ramavtal för ett antal avtalsområden. Kommunstyrelsen har nu remitterat ett förslag från stadsledningskontoret som innebär att servicenämnden ska ansvara för ytterligare centrala upphandlingar, t.ex. bemanning av administrativa tjänster, bokningstjänster för konferensanläggningar, inläsningstjänster och persontransporter inklusive skolskjuts. Förvaltningen välkomnar förslaget.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 3 december 2015.

Dnr 1.5.1.-521-2015.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande.

I ärendet om ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar kan vi läsa att ett av de nya avtalsområden som föreslås är att ”Konsult uppföljandekontroll av etiska och sociala krav”.

Det är en mening som väcker farhågor och frågor då den rödgrönrosa majoriteten ämnar införa en arbetsmodell för ökad trygghet och rättssäkerhet på arbetsmarknaden i Stockholms stad, den så kallade vita jobbmodellen.

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att motverka fusk och svartjobb samt att säkerställa goda arbetsvillkor för de leverantörer av varor och tjänster som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska präglade alla stadens upphandlingar.

Vi ställer oss undrande inför det faktum att kontrollen av att villkoren efterlevs enligt vita-jobbmodellen ska ske av de fackliga organisationerna, som därmed i Stockholms stads namn går in till företag för att genomföra en myndighetsutövning; att kontrollera företagen och därmed ges tillgång till företagens bokföring, löne- och personallistor.

Vi ställer oss ytterst tveksamma till att skärpa användningen av krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor i de upphandlingar där detta är tillämpligt. Detta mot bakgrund av bland annat rådande upphandlingslagstiftning och EU-rätten. Det strider också mot EU:s grundläggande principer att vid offentlig upphandling kräva att en leverantör ska vara bunden av eller teckna ett kollektivavtal. Vi är av åsikten att det är viktigt att de krav staden ställer vid upphandlingar är av sådan karaktär att de inte omöjliggör för mindre företag att delta.

Det är redan idag en utmaning att upphandla verksamheter och insatser utan att riskera att snedvrída konkurrensen. Många företag uppger redan idag att det finns svårigheter att delta i offentliga upphandlingar och att de därför avstår. Vi ser också att flera mindre företag med få anställda inte har kollektivavtal idag, även om de erbjuder arbetsvillkor som är lika bra som – eller bättre än – kollektivavtal.

Med det här förslaget finns en stor risk att ännu färre småföretag har möjlighet eller vill medverka vid en upphandling. Vilket inte är en bra grund för jobbtillväxten eller staden då de flesta nya jobb växer fram i små företag. Dessutom riskerar det att hämma konkurrensen om endast ett fåtal större aktörer mäktar med att lämna anbud på offentliga upphandlingar. Det är sammantaget en utveckling som inte gynnar vare sig medborgarna, de upphandlande myndigheterna eller företagen.

Ska Stockholm stärka företagande är det inte den rätta vägen att göra det krångligare och dyrare att delta vid upphandlingar, som dessutom ställer orimliga krav som går stick i stäv med lagstiftning och den svenska modellen.

§ 15

Program för upphandling och inköp

Remiss från kommunstyrelsen (KS 170-850/2015). I remissen ingår även klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet.

Beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen

Ärendet

Kommunstyrelsen har i budget 2015 fått i uppdrag att ta fram ett nytt program för upphandling och inköp, revidera tidigare beslutad policy om konkurrens och valfrihet samt skärpa nuvarande antidiskrimineringsklausul. Program för upphandling och inköp, föreslås av stadsledningskontoret bli stadens nya stadsövergripande styrdokument för upphandling och inköpsverksamhet och bidra till att uppfylla inriktningsmålen.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 3 december 2015.

Dnr 1.5.1.-569-2015.

Förslag till beslut

Ordföranden Mia Päärne (S) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) yrkade bifall till moderaternas förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställde de båda förslagen mot varandra och fann att nämnden antagit förvaltningens förslag till beslut.

Reservation

Vice ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för moderaternas förslag till beslut enligt följande.

Stadsdelsnämnden beslutar följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås
2. Därutöver anföra följande

Nämnden ska inte bryta mot lagen

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att motverka fusk och svartjobb samt att säkerställa goda arbetsvillkor för de leverantörer av varor och tjänster som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Seriösa aktörer,

rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska prägla alla stadens upphandlingar.

Däremot ställer vi oss ytterst tveksamma till att skärpa användningen av krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor i de upphandlingar där detta är tillämpligt. Detta mot bakgrund av bland annat rådande upphandlingslagstiftning och EU-rätten. Det strider också mot EU:s grundläggande principer att vid offentlig upphandling kräva att en leverantör ska vara bunden av eller teckna ett kollektivavtal.

Det är redan idag en utmaning att upphandla verksamheter och insatser utan att riskera att snedvrیدا konkurrensen. Många företag uppger redan idag att det finns svårigheter att delta i offentliga upphandlingar och att de därför avstår. Vi ser också att flera mindre företag med få anställda inte har kollektivavtal idag, även om de erbjuder arbetsvillkor som är lika bra som – eller bättre än – kollektivavtal.

Med det här förslaget finns en stor risk att ännu färre småföretag har möjlighet eller vill medverka vid en upphandling. Vilket inte är en bra grund för jobbtillväxten eller staden då de flesta nya jobb växer fram i små företag. Dessutom riskerar det att hämma konkurrensen om endast ett fåtal större aktörer mäktar med att lämna anbud på offentliga upphandlingar. Det är sammantaget en utveckling som inte gynnar vare sig medborgarna, de upphandlande myndigheterna eller företagen.

Den rödgröna majoriteten tar dessvärre med detta ärende ett stort steg bort från den grundläggande tanken med lagen om offentlig upphandling. Istället slår de in på en väg som riskerar att leda till ett läge där Stockholms stads upphandlingar snedvridits till något som används för att uppnå politiska ändamål. Det är djupt oroväckande och beklagligt. Dessutom är vi emot att policyn för konkurrens och valfrihet ska upphävas.

Ska Stockholm stärka företagande är det inte den rätta vägen att göra det krångligare och dyrare att delta vid upphandlingar, som dessutom ställer orimliga krav som går stick i stäv med lagstiftning och den svenska modellen. Vi ställer oss därför avvisande till programmets förslag.

Ersättaryttrande

Sofia Tahko (KD) anmälde att om hon hade tjänstgjort i nämnden hade hon ställt sig bakom moderaternas reservation.

§ 16**Förslag till organisation, förbundsordning, avsiktsförklaring och finansiering av samordningsförbundet Stockholms stad**

Remiss från kommunstyrelsen (KS 111-1651/2015)

Beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen

Ärendet

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat om inrättande av samordningsförbundet Stockholms stad. Samordningsförbundets målgrupp är personer med omfattande rehabiliteringsbehov som behöver stöd från flera aktörer. Syftet med förbundet är bl.a. att dessa personer, genom samordnade rehabiliteringsinsatser, ska uppnå eller förbättra sin förmåga att förvärvsarbeta och försörja sig själva. Samverkande parter, utöver staden, är Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Stockholms läns landsting. Ett förslag till organisation, förbundsordning, avsiktsförklaring och finansiering av samordningsförbundet har utarbetats av en styrgrupp bestående av representanter från de parter som ska ingå i samordningsförbundet. Kommunstyrelsen har, för yttrande, remitterat förslaget till bl.a. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Förvaltningen har inget att erinra och välkomnar inrättandet av samordningsförbundet Stockholms stad.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 7 december 2015.

Dnr 1.5.1.-630-2015.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 17**Anmälan om genomförd upphandling av ”Leverans av matlådor till vård- och omsorgsboenden och brukare inom den öppna hemtjänsten i Rinkeby-Kista 2015”****Beslut**

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna

Ärendet

Förvaltningen har nu genomfört upphandlingen av ”Leverans av matlådor till vård- och omsorgsboenden och brukare inom den öppna hemtjänsten i Rinkeby-Kista 2015” i enlighet med nämndens beslut den 27 augusti i år. Stadsdelsdirektören har tecknat avtal med det vinnande företaget, Fazer Food Service.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 3 december 2015.

Dnr 2.2.2.-090-2015.

§ 18**Inkomna skrivelser till nämnden från förtroendevalda**

Inga skrivelser fanns att anmäla.

§ 19**Konferenser och utbildningar**

- Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) kunskapsnätverk för tjänstepersoner och för förtroendevalda som vill utveckla medborgardialog.

Beslut

Nämnden ger 1+1 representanter från nämnden i uppdrag att delta i SKL:s nätverk under 2016. Sedvanligt arvode och ersättning utgår till de förtroendevalda som deltar i nätverksträffar på nämndens uppdrag.

§ 20

Postlista

Beslut

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna

Ärendet

Anmälan av postlista från och med den 12 november 2015 till och med den 2 december 2015.

§ 21**Protokoll från pensionärsrådet****Beslut**

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna

Ärendet

Pensionärsrådets protokoll från den 21 oktober 2015.

§ 22**Protokoll från rådet för funktionshinderfrågor****Beslut**

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna

Ärendet

Protokoll från rådet för funktionshinderfrågor från den 15 oktober 2015.

§ 23

Anmälan av delegationsbeslut

Beslut

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna

Ärendet

Datum	Ärende	Beslut	Delegat
2015-12-14	Yttrande gällande ansökan om värdeautomater från och med 1 januari 2016 på Mama Africa, Kista Dnr: 1.4.-676-2015	Ingen erinran	Dejan Stankovic enhetschef

§ 24

Inkomna skrivelser, rapporter med mera som kommit till stadsdelsnämnden eller upprättats inom förvaltningen

Beslut

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna

Ärendet

- Skrivelse med svar från förvaltningen: EU-medborgare i Akalla, dnr: 1.6.-654-2015

§ 25

Protokollsutdrag från kommunfullmäktige m.m. i urval

Beslut

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna

Ärendet

- Sammanträdesprotokoll från Socialnämnden, tillståndsutskottets sammanträde 5 november 2015,
Dokid: 18890

§ 26**Anmälan av sociala delegationens protokoll****Beslut**

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna

Ärendet

Anmälan av sociala delegationens protokoll från den 2 december 2015 och den 16 december 2015.

Bilaga 1
Stadsdelsnämndens sammanträde 17 december 2015
Närvaro vid omedelbart justerade beslut §§ 6, 11, 12, 13

X = närvarande vid handläggningen av samtliga omedelbart justerade paragrafer.

	Parti	Namn	Närvaro §	Tjänstgörande ersättare
Ordförande	S	Mia Päärni	X	
Vice ordförande	M	Benjamin Dousa	X	
Ledamöter				
	S	Elvir Kazinic	X	
	S	Kerstin Aggefors	X	
	S	Staffan Svärd	X	
	MP	Demba Bah	X	
	MP	Ahmet Music	X	
	V	Leo Ahmed		Anki Erdmann
	M	Sten Collander	X	
	M	Tatjana Kovacic	X	
	M	Kerstin Thufvesson	X	
	M	Mats Rydelius		Basit Choudhury
	L	Burhan Yildiz	X	
Ersättare				
	S	Galina Monsalves-Leal	X	
	S	Estanislao Mboro	X	
	S	Soma Amin	X	
	S	Hugh Sindi	X	
	MP	Abdisalam Hussein	X	
	V	Anki Erdmann		X
	M	Basit Choudhury		X
	M	Kahin Ahmed	X	
	M	Jean-Robert Nino		
	L	Amela de la Cruz	X	
	KD	Sofia Tahko		
	C	Sara Andersson		
Tjänstemän				

**Bilaga 2 till protokoll fört vid Rinkeby-Kista stadsdelsnämnds
sammanträde torsdagen den 17 december 2015****Promemoria till § 3**